

**MARK
DOUGLAS-HOME**

**VEŠLA
DO MOŘE**

PLUS

Vešla do moře

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.nakladatelstviplus.cz
www.albatrosmedia.cz

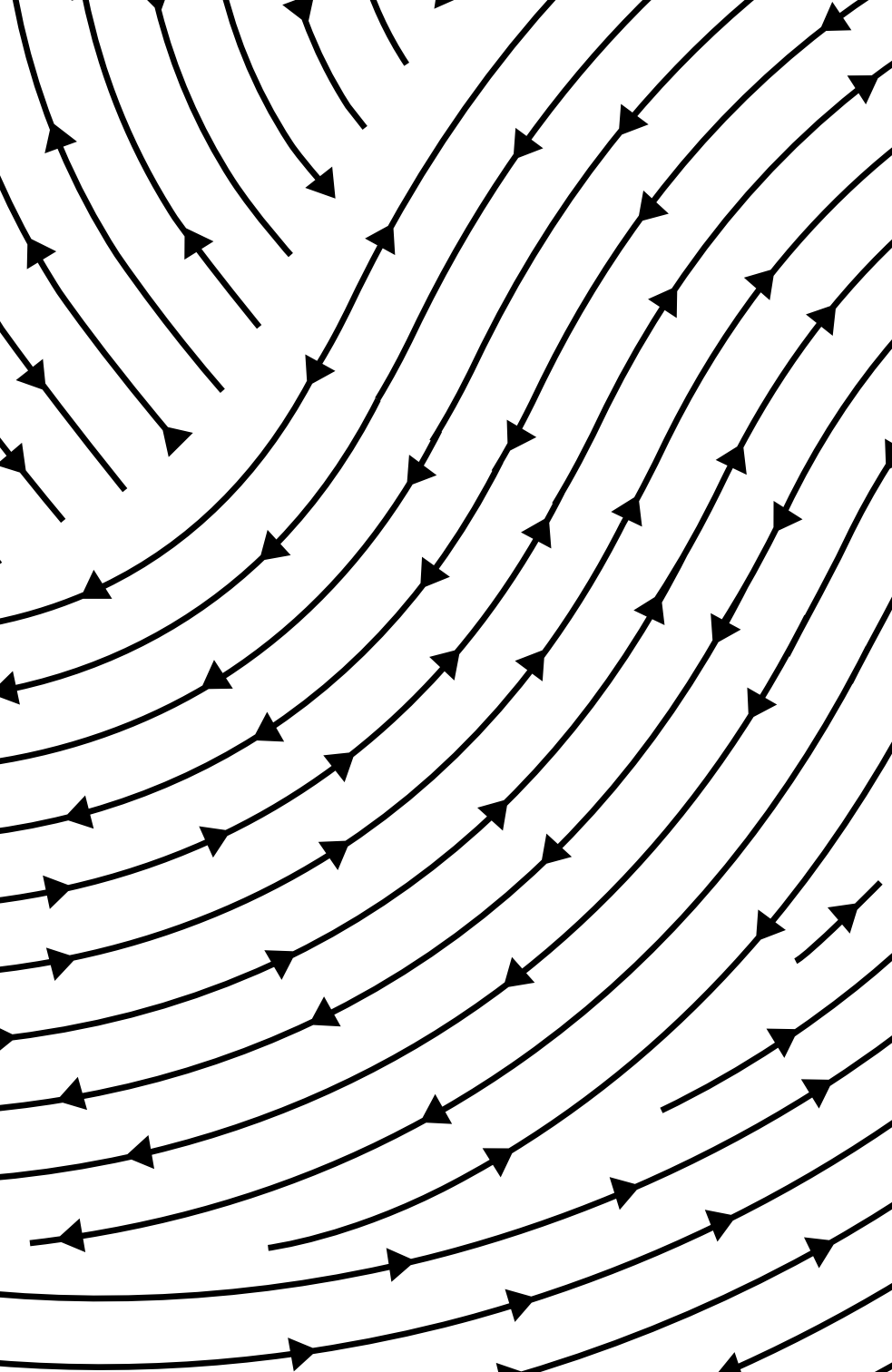
Mark Douglas-Home
Vešla do moře – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2017

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA a.s.

VEŠLA DO MOŘE

**DRUHÝ DETEKTIVNÍ
PŘÍPAD OCEÁNOGRAFA
CALA MCGILLA**

MARK DOUGLAS-HOME

**VEŠLA
DO MOŘE**

**PŘELOŽILA
TEREZA VLÁŠKOVÁ**

PLUS

PRO COLETTE, REBECCU A RORY

Kostelní výklenek zaplňovala váza modrých kalokvětů, Dianiných oblíbených květin. Mary Andersonová se před nimi zastavila a chvíli je obdivovala, načež si z dubového stolku v zadní části chrámové lodi vzala modlitební knížku. Rozhlédla se kolem sebe a očekávala, že někdo už bude sedět v lavicích, jenže kostel zel prázdnotou. To se hodí, pomyslela si. Může tak chvíli nerušeně zavzpomínat na Dianu a pak si vybrat místo, aniž bude muset čelit komukoliv z poltownských a té nepříjemné auře, jakou vždycky vyzářují.

Procházela uličkou a s úžasem pozorovala květinovou výzdobu: kaskádu červeně a nahnědlé oranže vedle kazatelny a další podobně pestrý mix barev nalevo od oltáře. Diana milovala květiny pozdního léta. Paní Andersonová se zachvěla pod nápirem vlastní smrtelnosti, pak si však pomyslela, že když už Diana musela odejít, aspoň se tak stalo v tom nejlepším možném období, aby mohli kostel nazdobit přesně podle jejího vkusu. Tahle myšlenka ji trochu uklidnila a ona se pustila do výběru lavice. Příslušela by jí třetí řada, možná dokonce druhá, vždyť měla k Dianě i její rodině tak blízko. Jenže první čtyři lavice po obou stranách uličky střežil modrý hedvábný provaz. Cedulka s nápisem „rezervováno“ vyvedla paní Andersonovou z rovnováhy, až si rozechvěle zakryla ústa dlaní v rukavičce. Otočila se, jestli už náhodou nedorazil někdo další – třeba ceremoniář, zkrátka někdo, koho by mohla požádat o radu –, ale pořád byla o samotě.

Důkladně si prohlédla jednotlivé lavice a nakonec zvolila místo ve čtvrté řadě nalevo, hned u uličky. Vyvlékla provaz z mosazného háčku, posadila se a okamžitě ji zalila vlna

spokojenosti, jak dobře si vybrala. Rodina ji odsud bude moci bez problémů přesadit o nějakou tu řadu dopředu, což se také bezesporu stane. A pokud k tomu dojde, až když se kostel zaplní, všichni ji u toho budou pozorovat. Vyhlídka na takové veřejné protežování vyvolala v paní Andersonové příjemný, byť kratičký záchvěv potěšení. Pohodlně se usadila, odložila si modlitební knížku s tvrdým, vínově červeným potahem na dřevěnou poličku těsně nad koleny a sklopila hlavu.

Šeptem odříkala otčenáš a potom s prázdným pohledem upřeným na vitrážové okno nad oltářem vzpomínala na Dianu: jak se chovala během svého prvního víkendu v sídle Brae, už jako snoubenka pana Williama Ritchieho – celý románek (jestli to tedy lze tak nazvat) se odehrál v předchozích měsících v Edinburghu. Jak si ji Diana odchytila v kuchyni pod záminkou toho, že jí pomůže s obědem, ale ve skutečnosti přišla na výzvědy kvůli svému budoucímu manželovi. „Bude si na vás dovolovat,“ varovala ji paní Andersonová upřímně, „protože se snažíte všem vyhovět.“ To jí bylo jasné už po pěti minutách v Dianině společnosti. Diana se řadila k ženám, které opustil první manžel (pan William varoval paní Andersonovou předem) a ony se rozhodly, že odteď budou všem s úsměvem ustupovat, jen aby se to neopakovalo. „Nesmíte se dát, jinak po vás začne šlapat,“ povzbuzovala ji paní Andersonová. Ne že by to tehdy řekla na rovinu, ale copak nebylo jasné i to, že tohle nebude sňatek z lásky? Ano, Diana ho sice měla dost ráda, ale podle paní Andersonové se jednalo spíš o obchodní výměnu: pan William finančně zabezpečí Dianu a její šestiletou dcerku Alexandru a za to se mu dostane osobní sekretářky, někoho reprezentativního, kdo mu bude organizovat aktivity v Edinburghu a doprovázet ho na večírky advokátní komory, a zároveň po něm nebude vyžadovat téměř žádné, či dokonce vůbec žádné projevy citů. Existují

i horší důvody pro manželství, říkala jí paní Andersonová, když jí Diana volala z Edinburghu celá ubrečená po dalším manželově výčtu svých chyb – od zanedbaného vzhledu přes nadváhu až po nízké vzdělání (nechodila na vysokou školu).

Za těchto okolností o sobě paní Andersonová ráda přemýšlela jako o lepidlu, které drží jejich manželství pohromadě. Pan William byl starý mládenec a ona mu na jeho víkendovém a prázdninovém sídle Brae, ležícím severozápadně od Ullapoolu, dělala hospodyně už tolik let, že se s ním i přes tu jeho odtazitost a náladovost naučila jakž takž vycházet. Nezasloužila si snad odměnu za to, že z Diany učinila svůj projekt? Na první pohled byl tou odměnou domek hned za zdí braeské zahrady, kde paní Andersonová bydlela už přes třicet let, ale byly tu i další výhody – dárky od Diany a bezpočet laskavostí jakožto uznání za její loajalitu. A také ono privilegium (jak o tom sama uvažovala), že může patřit do takové rodiny, jakou jsou právě Ritchieovi. Občas jí dělalo dobře pomyšlení na jistou vlastnost, jež ji s panem Williamem spojovala. Oba dokázali vycítit slabinu a vytěžit z ní maximum. Bohatí lidé jako pan William toho mohou využívat tak, že si na ostatních vybíjejí své tyranské sklony a výbušnost, hospodyně zase tak, že se postará o to, aby se stala nepostradatelnou, a přesně takovou pro Dianu byla.

Paní Andersonová zavřela oči a trochu se otrásla – záchvěv minulosti.

Jak dlouho trvalo, než Diana přerušila zaběhlý režim a přestala svého manžela každý týden doprovázet na víkendové sídlo? Asi tak osm, možná devět let, spočítala si paní Andersonová. To už Alexandra oslavila patnácté narozeniny a byla naprosto nezvladatelná. Chodila s jistým starším chlapcem z Poltownu a Diana byla odhodlaná utnout jejich vztah tím, že bude s dcerou trávit většinu víkendů v Edinburghu. Trvala

na tom, že si pan William stejně užije pobyty v Brae víc, když bude mít dům sám pro sebe a bude se o něj starat jen hospodyně, přesně jako dřív. Paní Andersonová ale věděla, že ve skutečnosti za tím stojí nejen touha oddělit Alexandru od onoho nevhodného nápadníka, ale v téhle fázi manželství už stejnou měrou i potřeba konečně si odpočinout od protivného muže. Pokud snad paní Andersonová měla na Dianinu strategii nějaký názor, pak rozhodně ten, že si pan William tuhle víkendovou svobodu oblíbí, a až se vždy v neděli večer vrátí za rodinou do Edinburghu, nebude mu po chuti ani dočasnost té svobody, ani Diana. Ukázalo se nicméně, že se mylily obě dvě.

Ani jednu totiž nenapadlo, jak snadno pan William podlehne svůdkyni. Paní Andersonová tuto možnost opominula převážně z pragmatických důvodů – takový typ žen se v pobřežní části severozápadního Skotska vyskytuje stejně vzácně jako čistokrevné divoké kočky – a částečně také na základě dosavadního pozorování. Královský soudní rada William Ritchie nikdy nebyl ani romantik, ani sukničkář. Od přírody dával přednost spíše společnosti mužů, ideálně jiných právníků, a v blízkosti žen vždycky znervózněl, vyhýbal se dokonce i společenskému polibku na tvář, pokud to šlo. A pak tu byl jeho věk: muž, kterému táhne na šedesát, je už přece na krizi středního věku moc starý, zvláště takový, co si zakládá na váženém postavení, má rád svou rutinu a zarputile odsuzuje veškeré úlety a chyby ostatních.

Paní Andersonová o celé té aféře i její dohře ještě pořád mluvila jako o jeho „pomatení“. Byla to zoufalá doba vyžadující složitá rozhodnutí, agonie pro všechny zúčastněné – ten příšerný průšvih se musel dát do pořádku. Co se stalo, stalo se, říkala si v duchu a zamyšleně kroutila hlavou. Nešlo jen o pomatení pana Williama; copak šílenství nezachvátilo více

či méně úplně všechny? Diana se potom tak moc bála, aby její manžel nespáchal sebevraždu, že proseděla noc před zamčenými dveřmi jeho ložnice. Paní Andersonová si vzpomínala, jak brečel. Tolik emocí – nechápala, kde je celou dobu skrýval. Diana mu odpustila, jak taky jinak, vinila samu sebe, protože ho nechala o samotě, zkrátka se mu opravdu snažila ve všem vyhovět. Co se týče pana Williama, zdálo se, že lituje jak celého pozdvižení, které vyvolal, tak i svého morálního zaškokbrtnutí. Paní Andersonová tu hromádku neštěstí sledovala a přišlo jí, že je teď lepším manželem, a dokonce i lepším mužem, rozhodně alespoň milejším. Než zemřel, strávil s Dianou dalších dvacet let, šťastných let, na něž paní Andersonová vzpomínala s láskou; let, kdy se s každým novým kalendářem dostávala blíže k nejužšímu rodinnému kruhu.

Najednou ji zaplavil pocit ztráty: pan William je pryč, a teď už i Diana. Vytáhla z kabelky kapesník a osušila si oči.

Samozřejmě se nabídla, že přijede do Edinburghu a bude o Dianu pečovat, ale Alexandra ji odmítla s tím, že matčina hrdost by jí nedovolila, aby se této povinnosti ujal někdo známý, a není nadto paní Andersonová sama už dost stará a sešlá? Paní Andersonová jí odpověděla značně zpříkra, což bylo omluvitelné. Bolelo ji i to, že Alexandra tak rychle zařídila kremaci, navíc až v Edinburghu. Paní Andersonová by se o tom potřebovala dozvědět s větším předstihem, aby mohla dorazit. Alexandra se jí tím svým typicky neupřímným způsobem omluvila a prohlásila, že to ani jí, ani Mattovi, tomu slabochovi, kterého si vzala, nepřišlo důležité. Nemůžou prostě lidi jako paní Andersonová dorazit na zádušní mši v braeském kostele? Paní Andersonová se neudržela. Ona přece nepatří mezi „lidi“. Občas se divila, kde vzala Diana tak bezohledného potomka. „Slečinka Alexandra,“ utrousila paní Andersonová přes zaťaté zuby.

Kostel už se zaplňoval a pár pozůstalých, nejspíš členů Dianiny rozvětvené rodiny, zabralo místa v rezervovaných lavicích. Jednoho muže s bílými vlasy znala paní Andersonová z Dianiných fotoalb. Zdvořile mu kývla na pozdrav a on její gesto napodobil.

Příjemný pocit, pomyslela si paní Andersonová.

Zanedlouho nezbylo v zadních řadách skoro žádné místo. Pár lidí, jejichž obličej znala z poltownské samoobsluhy, jí opětovalo upřený pohled, ale ani jedna strana nedala najevo, že by tu druhou poznala. U paní Andersonové se jednalo o slušnost (nejsou tu snad kvůli tomu, aby zavzpomínali na Dianu?), ale u nich to považovala spíš za žárlivost a nevoli. Znovu pocítila uspokojivé vzrušení z té jistojisté vyhlídky, že ji co nevidět přesadí na ještě prominentnější místo; zrovna totiž zahlédla, jak uličkou kráčí Dianina rodina: Matt, Alexandra v tmavomodrých šatech ze šustivého hedvábí a jejich děti, Richard a Sophia. Páni, rostou jako z vody! Dorazila i Mattova sestra a Dianini synovci a neteře, děti jejího bratra Malcolma, jemuž kráčela po boku manželka. Na její jméno si teď paní Andersonová nemohla vzpomenout, ale čím víc se všichni blížili, tím zoufaleji se snažila zachytit pohled někoho z nich, kohokoliv. Modlitební knížku už svírala v ruce a seděla na krajíčku lavice, připravená vyrazit z místa, jen co dostane pokyn.

Přední řadu zaplnili rodinní příslušníci, jež neznala: rodiče a dva náctiletí habáni. Neviděla přes ně, což jí značně ztížilo veškerou snahu o to, aby na sebe upozornila, respektive aby si jí konečně někdo všiml.

Potom se vedle ní zjevil jakýsi drobný muž a požádal ji, ať ho pustí do lavice. Neznala ho a zdálo se, že on si její tvář také nevybavuje, jinak by si odpustil ten blahosklonný tón. Nadzvedl provaz a ona vstala, aby mohl projít, jenže on namísto toho nahnal do řady čtyři jiné hosty: dvě ženy střední-

ho věku oblečené do zářivých odstínů zelené a růžové (podle paní Andersonové naprosto nevhodných) a dvě mladé dívky. Jedna měla takovou nadváhu, že jí mezi kalhotami a košilí vyhrézávala otlacená pneumatika. Usadily se a pro muže už na lavici nezbylo místo. Zašeptal paní Andersonové do ucha: „Jste si jistá, že sedíte správně?“

Co mu na to asi měla odpovědět? Samozřejmě že nesedí. Měla by sedět víc vepředu. Nervózně se usmívala a vší silou se pokoušela nebrat si to osobně, a pak tu její ošemetnou situaci díkybohu zaregistroval Matt a vydal se za ní uličkou. „V pořádku, Henry,“ oznámil muži, který postával vedle paní Andersonové, jako by tam snad hodlal strávit celou mši. Paní Andersonová zlehka zavrtěla hlavou, aby dala Mattovi najevo, že za nic z toho nemůže. Naklonil se k ní a ona nemohla uvěřit ani jeho slovům, ani příkrému tónu, jakým byla pronesena. „Mohla byste se přesunout někam dozadu?“

Co mohla dělat? Shromáždění v zadních řadách ztichlo. Cítila, jak se na ni všichni dívají, jako by snad tenhle problém způsobila ona. „Prosím, paní Andersonová,“ pokračoval Matt. „Nestojíme o žádnou scénu.“ Vzal ji za loket a najednou ji postřkoval pryč od jejího místa. Zostra se šeptem ohradila, ale Matt ji buď neslyšel, nebo ignoroval. „Omlouvám se za tu nepříjemnost, chlape,“ prohodil směrem k Henrymu a ten okamžitě zabral její místo pro sebe. Než stihla Mattovi to nedorozumění vysvětlit, stiskl jí paži ještě pevněji, nahnul se k ní a zlostně ucedil: „Diana měla celé ty roky bůhví proč pocit, že má povinnost vás trpět, ale my už tohle tolerovat nebudeme.“ A pak ji nechal stát samotnou v uličce a vrátil se do první řady. Rozhlédla se. Lidé do sebe šfouchali, ukazovali na ni a cosi si špitali. Udělala to jediné, co šlo. Pokračovala dál. Při každém kroku si byla jistá, že už ji nohy přestanou poslouchat. Namísto toho ji však zradil obličej – zrudl a rozhořel se, jako

by měl každou chvíli vybuchnout. U východu se nad ní slitoval jakýsi mladík s krátkými tmavými vlasy a nabídl jí svoji židli. „Jste v pořádku?“ zeptal se, ale ona se nezmohla na nic jiného než si sednout. Potom naštěstí kněz ohlásil první chvalozpěv a kongregace povstala. Paní Andersonová ale nebyla ve stavu, kdy by se dokázala zvednout. Točila se ve víru ponížení. Jen pár kroků od ní byly dveře, teď vedle nich stál onen mladík. Zůstaly otevřené, kdyby někdo dorazil pozdě.

Zničehonic se paní Andersonová ocitla venku na štěrkové pěšině a srdce jí bušilo rychleji, než by u sedmasedmdesátileté ženy bylo radno. Chvátala, aby se odsud co nejrychleji dostala pryč, až zakopla a upadla. Modlitební knížka, kterou zapomněla vrátit na dubový stolek, se zabořila do trávy u cesty. Drobné kamínky se jí zabodly do kolen. Vykřikla a přesně v tu chvíli začala kongregace zpívat „Land of Hope and Glory“, oblíbenou píseň pana Williama a Diany. Paní Andersonová se překvapeně podívala na kapičky krve prosakující roztrhanými silonkami a na třepotající se stránky modlitební knížky. Pak ucítila, jak ji někdo zvedá – byl to ten mladík, který ji předtím pustil sednout. Zeptal se, jestli nepotřebuje pomoc, a ona na něj nechápavě zírala. Jediné, co pořád slyšela, bylo Mattovo jedovaté syčení: „Diana měla celé ty roky pocit, že má povinnost vás trpět...“

Měla pocit, že má povinnost...

Znovu ublíženě zasténala a setřásla ze sebe toho mladíka. „Určitě jste v pořádku?“ volal za ní, když se na nejistých nohou vzdalovala pryč kolem hrobu pana Williama a odvracela tvář, aby zakryla slzy. Dřevěnou brankou prošla na pěšinu vedoucí přes vřesoviště – byla to nejrychlejší cesta k jejímu domku. Trvala jí dvacet minut, déle než obvykle, protože se musela často zastavovat, aby si osušila oči. Když konečně dorazila na verandu a ztěžka se opřela o dveře, ještě pořád vzlykala.

Tak hanebné jednání jsem ještě nezažila, běželo jí hlavou, zatímco si stahovala rukavičky a odkládala je na poličku v chodbě.

Měla celé ty roky pocit, že má povinnost vás trpět...

Matta nikdy neměla ráda ani si ho nevážila, stejně jako všech mužů, kteří o sobě mluvili jako o „dealerech“ či „makléřích“ – v Mattově případě s přívlastkem „realitní“. Teď k němu však pocítila čistou nenávist. K němu i ke slečince Alexandře.

Bezmyšlenkovitě sebrala ze země dopis, který se tam v době její nepřítomnosti objevil. Tuhle obálku znala, takové se tu používaly na vyřizování záležitostí kolem celého pozemku. Odnesla ho do kuchyně, kde bylo více světla, a otevřela ho. Ruce se jí ještě pořád třáslly.

Vážená paní Andersonová,

analýza účetnictví farmy, kterou jsme provedli po smrti paní Ritchieové, nám odhalila, že užíváte domek zahradníka za tak výhodných podmínek, jakých se nedostává žádnému jinému nájemci na celém panství Brae. Musím vás proto informovat, že nadále již nebude možné, aby za vás panství hradilo veškeré náklady a obecní daň, jako tomu bylo za života paní Ritchieové. Jsme také nuceni ukončit dosavadní úmluvu, na jejímž základě jste byla v duchu dobré vůle zproštěna povinností platit nájem. S okamžitou platností vám tedy bude účtováno tržní nájemné ve výši 575 £ měsíčně.

S pozdravem

Matthew Hamilton

Paní Ritchieová. Nikoliv Diana. Matthew Hamilton. Nikoliv Matt. Dokonce bez vlastnoručního podpisu.

Dopis se snesl na podlahu kuchyně. Ruce sáhly po opěrcе židle. Čím dál rychleji lapala otevřenou pusou po dechu a každický výdech provázelo tiché zakňourání. Pomaličku se rozhlédla kolem sebe a přemýšlela, jestli tu ještě bude moct žít.

Rány se vršily jedna na druhou.

Důchod měla malý a dům byl větší, než si mohla takhle sama dovolit. Projela jí bolestivá vlna úzkosti, bodavá křeč. Její zahrada, její hortenzie – i o ty by mohla přijít, došlo jí. Zapotácela se, ale podařilo se jí zapřít se o židli a nespadnout.

Rána za ranou.

Zavrtěla hlavou. Proč se jí to jenom děje? Nebyla snad tou nejloajálnější přítelkyní, jakou si Diana mohla přát? Co by si asi bez paní Andersonové počala?

Povinnost vás trpět...

Takže Diana paní Andersonovou trpěla jenom proto, že musela. Jenom proto, co všechno paní Andersonová věděla. Pro to, co pro ni paní Andersonová udělala, když ji Diana zoufale potřebovala.

Diana se zkrátka vždycky snažila všem vyhovět, a tak to nejspíš bylo i s paní Andersonovou.

Paní Andersonová seděla u čtvercového jídelního stolu. Uprostřed stál keramický hrnek s tužkami, propiskami a nůžkami. Kolem dokola se vršily úhledné hromádky užitečných předmětů každodenní potřeby: nákupní katalogy, diář, blok, obálky, známky a Zlaté stránky. Vzala si tužku a papír. V rychlosti naškrábala dvě věty velkými písmeny, aby nikdo nepoznal její rukopis. Přeložila list a zastrčila ho do obálky. Musela ji suchým jazykem olíznout několikrát, než se jí povedlo dopis zalepit. Přisunula si k sobě Zlaté stránky a opsala adresu invernesského úřadu sociálního zabezpečení. Přidala

ještě známku v příslušné hodnotě a vrátila se ke vchodovým dveřím. Jakmile vyšla ven, nasadila lhostejný výraz, jako po každé, když potřebovala zajet k poštovní schránce u poltownského obchodu.

Jela po příjezdové cestě k silnici a sama pro sebe si rekapitulovala, jak byla vůči Ritchieovým loajální: jak střežila Dianino tajemství, a jak by jí tudíž měla být zavázaná i slečinka Alexandra. Copak paní Andersonová Dianu nezachránila, byť kvůli tomu sama skončila s krví na rukou? Opakovala si, že ji rodina neměla brát mezi sebe, pokud ji pak plánovali zavrhnout. Že zaplatí za to, co jí teď provedli. Ach, jak za to jenom zaplatí!

Cal McGill stál v zadní části kostela a začínal si připadat nápadný. Zástup těch, kdo přišli vyjádřit soustrast rodině Diany Ritchieové, se pomalu přesouval k východu a na Calovi ulpívaly rozmrzelé pohledy, jen aby se vzápětí odvrátily. Nevěděl jistě, čím přesně k sobě přitahuje tolik pozornosti. Možná za to mohla divná kombinace oblečení – bílá košile zapnutá až ke krku, sepraná černá bunda (oboje si na sebe navlékl jenom kvůli téhle příležitosti), černé džíny a hnědé pohorky, co si ráno vycídl. Nebo to bylo tím, že se vetřel na místo, kde bylo zcela běžné prohlédnout si každého cizince od hlavy k patě. Ať už za tím stálo cokoliv, být předmětem zvědavosti ho znervózňovalo. Rozhodl se proto nečekat, až k němu dojde poslední dvojice, a raději se sám připojil na konec zástupu. Vydal se uličkou směrem k oltáři, protahoval se kolem poltownských sousedských hloučků a sem tam k němu doléhaly poznámky na adresu té staré paní, která hned na začátku mše utekla z kostela. Cal tak zjistil, že se jmenuje paní Andersonová a že tu není zrovna v oblíbě. „Paní velkomožná,“ zaslechl hned dvakrát, jako by ty komentáře byly určené přímo pro něj, snad aby pochopil, proč jí nepomohl nikdo jiný, nebo možná aby mu naznačili, že do toho jakožto vetřelec neměl co zasahovat. „Kdo si ta ženská myslí, že je? Dobře jí tak,“ zaznívalo pomalu v každické jízlivě hlasité poznámce, kterou Cal po cestě vyslechl. Když už byl skoro u prvních lavic v přední části kostela – u místa, z něhož vyhodili paní Andersonovou –, jakýsi pomenší zavalitý muž s pleší a zarudlými tvářemi mu gestem naznačil, aby se zařadil před něj.

„Děkuju,“ usmál se na něj Cal a muž ustoupil vzad, aby mu uvolnil místo.

„To od vás bylo hezký,“ poznamenal.

„Co?“

„Že jste se postaral o paní Andersonovou.“

Cal pokrčil rameny. To by přece na mém místě udělal každý, chtěl tím říct.

Muž k němu popošel blíž a ztišil hlas. „Ne každý ji tu má rád...“

„To jsem pochopil.“

„Já s ní vycházím dobře, ale občas je sama sobě tím největším nepřítelem.“ Ujistil se, že je nikdo neposlouchá, a dodal: „Co se stalo tam venku? Byla v pořádku?“

„Ne tak úplně,“ odpověděl Cal. „Zakopla na cestě a sedřela si kolena, ale odmítla si nechat pomoci.“

Muž zavrtěl hlavou. „To je celá ona, hlavně neztratit tvář. Odešla postranní brankou?“

Cal přikývl.

„Tudy se jde k jejímu domu. Později se za ní zastavím, akorát jí samozřejmě neřeknu proč. Ukousla by mi hlavu, kdyby pojala podezření, že jsem ji přišel zkontrolovat. Řeknu jí, že jsem se chtěl jenom zeptat, jestli nepotřebuje něco koupit.“

Muž napráhl ke Calovi ruku. „Jim Carmichael. Rozvážím tady nákupy. Všichni mi tu říkají Jime.“

„Cal...“ Pustil Jimovi ruku, bojoval s vlastní upjatostí a odtažitostí. „Cal McGill.“ A protože nevěděl, co jiného by ještě měl dodat, řekl: „Moje máma se s Dianou Ritchieovou znala. Z Edinburghu, kdysi bývaly sousedky. Po mámině smrti poslala paní Ritchieová tátovi dopis. Mamka by určitě chtěla, abych sem šel.“

„To jste přijel až z Edinburghu?“ Zdálo se, že to na Jima udělalo dojem.

„Měl jsem cestu kolem, chci strávit pár dní na severozápadním pobřeží.“

„Co tam?“

„Jsem oceánolog, je to spíš pracovní cesta,“ zatvářil se Cal omluvně. „I když většině lidí to asi jako práce moc nepříjde.“

„Vážně?“ odpověděl Jim. „Něco mě napadalo. Zajímají vás divný věci, co se po přílivu najdou na pláži?“

„Občas jo, záleží, o co se jedná.“

„Tady totiž žije jeden farmář, co tu pláž pročesává, a před pár týdny narazil na něco zajímavýho – flašku od piva, co byla v moři už...“ Jim se snažil se zachmuřeným obočím rozpomenout. „... už od roku 1959 nebo tak nějak... Bez jedinýho škrábnutí, vypadá jako nová, rozhodně sběratelskej kousek. Ten chlápek se jmenuje Duncan Boyd. Odsud byste jel na sever, je to první odbočka vlevo a pak znova vlevo u dvou kamennejch sloupů. Nevypadá to tam moc jako farma, spíš jako skládka. Nenechte se tím odradit. Řekněte mu, že vás posílá Jim.“ Trochu se zamračil, jako by toho začínal litovat. „Duncan je teda tak trochu jinej... Ale jestli si s ním budete chtít promluvit o tý flašce, a ne o tom ostatním, jako o tý větrný farmě, bude to v pohodě.“

~

Někdy tu nenašel vůbec nic, jindy to tu vypadalo přesně takhle – pláž v Jižní zátocě byla posetá vyplaveným harampádím. Duncan Boyd si ten výjev prohlížel s natěšeným výrazem sběratele, který se chystá vlézt do antikvariátu. Kdo ví, na co může za pár minut narazit! Nedávno tu mezi řasami našel starou hnědou láhev od piva Guinness. Okamžitě mu došlo, jaký právě učinil objev. Zátka byla neporušená a papíry uvnitř se zdály být ve stejně dokonalém stavu, jako když společnost

Guinness v rámci reklamní akce u příležitosti dvoustého výročí založení naházela do moře i těch dalších 149 999 naprosto identických láhví. Podél východního pobřeží Spojených států a Kanady jich plavaly tisíce, přesně jak Guinness zamýšlel. Další se nakonec vyplavily v Jižní Americe, v Arktidě, a dokonce i v Evropě. A tu a tam je zanesl příliv na pláž ještě teď, o více než padesát let později, poté co ve vodě urazily tisíce a tisíce kilometrů. Svitek krále Neptuna, jeden z dokumentů vytažených z láhve, teď visel zarámovaný na trámu ve stodole, kam Duncan chodil třídit své úlovky. Za posledních pár dní si ten barevný list papíru přečetl už tolikrát, že dokázal z paměti přeříkat celou tu dlouhou první větu, a pokaždé to činil tónem, jaký pro tuhle příležitost považoval za vhodný: hlubokým basem, jenž jako by vycházel z hlubin oceánu.

„Zdravím nálezce tohoto svitku a dávám všemu lidu na vědomí, že já, Neptun, vládce moří...“ Duncan se odmlčel, vystrčil bradu a přejel pohledem po své imaginární říši. Pak pokračoval. „... že já, Neptun, vládce moří, jsem udělil Pivovaru Guinness svolení odevzdat mému království – konkrétně pak Atlantickému oceánu – láhev obsahující tento dokument, a povoluji též, aby s Vámi touto cestou mohl pivovar bez jakýchkoliv zábran a/nebo překážek sdílet příběh černého piva Guinness.“

Okamžitě se mu po tváři rozlil úsměv, až jeho větrem ošlehané tváře vypadaly jako skalní reliéf. Promnul si neoholené strniště na bradě a vydal se po kamenité pěšině z mysu dolů na pláž. V polovině cesty, kde se stezka začínala prudce svažovat mezi kolmými skalními deskami, se zastavil a zakřičel: „Já, Neptun, vládce moří,“ a naklonil hlavu na stranu. Když k němu dolehla ozvěna, usmál se. „Dnešek,“ soudil, zatímco opatrně našlapoval na uvolněné kameny, „bude skvělejš, Duncane.“ Nedočkavě zamlaskal.

Hned s prvním krokem po pláži se jeho optimismus jevil jako oprávněný. Z písečného sevření vykukovala modrá kotvící bójka, tenhle typ ještě nikdy neviděl. Prohlédl si ji ze všech stran, jestli nenajde jméno výrobce, ale žádné tam nebylo. Chtěl bójku vytáhnout, ale nejdřív si zkontroloval, jestli v okolí někoho nezahledne. Viděl však pouze auta u kostela, kde právě probíhala zádušní mše za Dianu Ritchieovou.

Při vzpomínce na její odchod se zamračil a ohrnul spodní ret, ale pak ho vědomí, že je tu stále sám, znovu přimělo k úsměvu. „Moje království,“ pokusil se majestátně rozezučet svůj hlas. Výsledek ho pobavil: zněl spíš jako Darth Vader než jako římský bůh moří. Vyprostil bójku a odnesl ji na točnu na konci silnice, kde předchozího večera zaparkoval svůj prázdný přívěs. Chvilku přemýšlel, jestli má tenhle úlovek přidat k ostatním modrým bójkám ve sbírce – bójky se snažil třídit víceméně podle velikosti a barvy –, nebo jestli by ji neměl uložit zvlášť, když ještě žádnou takovou nemá. Jakmile si Duncan tu otázku zformuloval v hlavě, přemohla ho netrpělivost a on do bójky strčil, až se odkutálela do zadní části přívěsu. Pohled se mu zatoulal zpátky k pláži. Jaké další objevy ho ještě čekají?

Naplnit celý přívěs obvykle trvalo pár dní, ale tohle dopoledne bude jiné. Díky větru a přílivům byla úroda na pláži za posledních pár dní bohatá. To slovo se mu líbilo. „Úroda.“ Vzápětí ho zaujala zeleno-modrá změť předmětů, jež zcela změnila barvu písku. Objevil gumový míč, poskočil a radostně vykřikl. Ten si schová pro Pepeho, pejska paní doktorky Bellové, místní nové praktické lékařky – občas se po ordinacích hodinách v Poltownu prochází po Jižní zátoce.

Přes hodinu pak pobíhal po písku sem a tam a posbíral jednu síť, dvě klece na humry, čtyři černé plastové trubky, všehochuť naplaveného dřeva a měkkých prken, jednu bedýn-

ku na ryby, další dvě bójky (bílou a oranžovou), rozlámané kousky polystyrenu, prázdný ropný barel a cosi, co vypadalo jako list vesla. Všechno to navršil na přívěs, ubalil si cigaretu z posledních zbytků tabáku a pokoušel se rozpomenout, co je za den. Jestli je čtvrtek, bude ho u brány farmy čekat krabice s nákupem včetně nového pytlíčku tabáku. Ovšem podle Duncana byla teprve středa, takže si radši dopřál jen dvě potáhnutí a pak stiskl doutnající konec cigarety mezi palcem a ukazováčkem. Schoval si rozkouřenou cigaretu do náprsní kapsy denimové košile a chystal se vrátit do práce, když vtom mu došlo, že už docela dlouho nezkontroloval silnici. Nechce přece, aby ho tam někdo překvapil.

Vylezl na přívěs a pomaličku se narovnával. Nejprve se před ním vztyčily vysoké hřebeny kopců za Poltownem. Poté napřímil celá záda i krk a objevily se lesy kolem sídla Brae a kostel okupující smaragdově zelený vršek na půli cesty mezi sídlem a městečkem. Všiml si, že auta už zmizela: zádušní mše za Dianu Ritchieovou skončila. „Bůh žehnej její duši,“ pronesl se zasmušilým výrazem, načež se zakřenil – došlo mu, že je vlastně sám určitou formou boha, a tudíž nemusí vzývat další božstvo. To už stál téměř vzpřímeně a měl výhled na převážnou část silnice vedoucí na pláž. Viděl bránu své farmy, dva kamenné pilíře, pole poseté starými stroji a hromadami vyplavených objevů a o něco více vpravo také svůj dům a hospodářská stavení. Pak se vztyčil v celé své metr osmdesát vysoké kráse a spatřil kapotu nějakého auta. Parkovalo přímo na prostranství před hospodářskými staveními. Okamžitě přidřepł a zanádal, že už ho zase otravují. Ať už to byl kdokoliv, Duncana si nevšiml. Ale kdo to vlastně je? Bujará nálada z toho, že má pláž sám pro sebe, se vytratila. Krčil se za přívěsem a mumlal cosi o tom, že tohle je jeho pozemek a on ho nikdy neprodá, ať už mu budou nabízet a slibovat

cokoliv. Duncan věděl o přítomnosti vozidla jen pár vteřin, přesto se mu na tváři stihlo v rychlém sledu vystřídat hned několik emocí – panika, obavy a nakonec vzpurnost. Ne, on ze své farmy nikdy neodejde.

Najednou se mu v hlavě zrodil plán. Napíše na starý traktor značky Ferguson „Tenhle pozemek NENÍ na prodej. Otočte se“ a postaví stroj hned ke vchodu, aby ho přestali obtěžovat.

Nápad mu dodal kuráže a Duncan se znovu odvážil narovnat. Natahoval krk, aby dohlédl až na velkou stodolu. Po vyjetých kolejkách, vedoucích od prostranství před hospodářskými staveními až ke kamenným sloupkům, jel červený pick-up. Návštěva byla na odjezdu. Duncanovi se znovu změnil výraz v obličeji – vzpurnost ustoupila zmatení. To auto vypadalo staře a otlučeně, na dveřích spolujezdce dokonce zahlédl promáčklý důlek. Lidé, kteří ho jezdili přemlouvají, ať prodá pozemek konsorciu pro výstavbu větrné farmy, vždycky seděli ve sportovně užitkových vozech, lesklých černých BMW a podobně. Pick-up jel směrem k poltowské silnici, zrovna byl na úrovni točny u pláže. Duncan si počkal, až mu zmizí z dohledu, a pak se poklusem vydal k farmě, proběhl zkratkou mezi písčnými dunami a přešel polorozpadlý plot kolem pole. U zbytků starého koňského povozu se zastavil, aby popadl dech. Námaha mu navrátila alespoň část původního optimismu.

„Já, Neptun,“ prohlásil náležitě vítězoslavným tónem, jako by se zrovna odehrála velká krvavá bitva, bitva bohů, z níž vyšel jako vítěz, zatímco jeho nepřátelé bezhlavě prchají. Duncan si to rázně štrádoval k domovu, celý rozohněný svým triumfem. Zaváhal až ve chvíli, kdy stanul v otevřených vratech stodoly. Na udusané hliněné podlaze ležel kamenem zatížený list papíru. Okraje se mu třepotaly v průvanu. Duncan si ho ostražitě prohlédl a váhavě se sklonil, aby si vzkaz přečetl.

Vážený pane Boyde,

jistý Jim mi na zádušní mši za Dianu Ritchieovou prozradil, že jste našel láhev Guinnessu z roku 1959. Prohledávám pláže stejně jako vy a mám obrovskou sbírku artefaktů (i když Vy budete nejspíš úplně jiná liga, jak se tu tak rozhlížím). Nálezy z pláže mi pomáhají s výzkumem: zabývám se tím, kudy a jak unáší vítr a podmořské proudy různé předměty, které skončí v oceánu. Zajímám se o východní a severní Atlantik včetně skotského pobřeží. Vzhledem k tomu, jak dlouho už se téhle činnosti věnujete, bych se od Vás rád něčemu přiučil (a podíval se na tu láhev). Nemohl bych se u Vás za pár dní zastavit cestou na jih? Můj e-mail je morskydetektiv@gmail.com. Těším se na shledání!

Cal McGill

V doušce stálo telefonní číslo.

Duncan se zachechtal tomu, jak ho vystrašil kus rozvlněného papíru – jednu chvíli je neohrožený bůh moří, další rozklepaná myška.

Něco podobného už viděl na Texelu. Tenhle nizozemský ostrov se nachází na pomezí Severního moře a Waddenzee, a na jeho plážích tudíž končí cesta velkého množství ztracených lodních nákladů. Cal ho navštívil loni v létě, bylo mu totiž řečeno, že si tam někteří jeho „kolegové“ vedou záznamy o nálezech z pláže. Porovnal jejich zápisy o těch nejceněnějších úlovcích – kabelkách Burberry z Británie, částech německých dřevostaveb, italských bedýnkách na víno – se soupisem ztrát nahlášených majiteli lodí. Když teď věděl, kde se náklad dostal do vody i kde se vyplavil, mohl vypočítat rychlost, s jakou se ve vodě pohybují předměty různé váhy, tvarů a rozměrů, porovnat je s počítačovými modely a ty následně upravit. Nejužitečnější údaje získal od jistého Olafa, obchodního námořníka z Norska, který po ztroskotání své lodi také skončil na Texelu. Olafův domek byl postavený z vyplaveného materiálu – Cal si během své návštěvy nebyl ani zdaleka jistý, co je ještě součástí domu a co už sbírka artefaktů.

Na farmě Duncana Boyda si připadal stejně, rozjímal Cal cestou směrem na sever. Hospodářská stavení i pole byla plná chátrajících farmářských strojů a naplavenin. Na první pohled se vše jevilo chaoticky, ale Cal měl přesto dojem určitého vnitřního řádu, stejně jako na texelské farmě. Olaf své objevy ukládal podle data nálezu – jedna hromada za každý rok. Duncan Boyd je zase třídil podle barvy a druhu. Cal tedy odhalil metodický přístup na místě, které by ostatní nejspíš považovali za pouhou skládku, v čemž by je ještě utvrdil pohled na boty přibité ke stěně stodoly. Visela tam rybářská bagančata, kožené polobotky, sandály i tenisky, několik desítek

bot. Pod stropem stodoly se skvěl bíle načmáraný nápis „Památník mrtvých jazyků“. Calovi to přišlo vtipné: zdálo se, že Duncan Boyd má smysl pro humor i metodičnost.

Pak se Cal zamyslel nad tím, co s Olafem či Duncanem Boydem spojuje jeho samotného. Žil sám, oni nejspíš také. I Calova kancelář lomeno garsonka, nacházející se v zástavbě lehkého průmyslu ve starém edinburském přístavu Leith, působila na první pohled chaoticky. Jeho dlouhý pracovní stůl sice pod všemi těmi oceánografickými proprietami – komínky desítek map, složek a knih, jež každou chvíli hrozily sesutím – nebyl ani vidět, Cal však přesně věděl, kde co najde. Olaf měl také takový stůl. A v Duncanově stodole viděl Cal to samé. Navíc si taky rozvěšovali po stěnách výstřižky z novin, zprávy o významných objevech z pláží sahajících hluboko do minulosti: o sto let starých vzkazech v láhvích, opuštěných člunech, jež před vyplavením absolvovaly cestu napříč oceány, o kadeři a milostném dopisu zapečetěných v dřevěné krabičce, o nálezech exotických semen, či dokonce vzácné ambry.

Cal měl stěny podobně vytapetované, byť se zaměřoval spíš na různé hrůzostrašné objevy. Sbíral zprávy o neidentifikovaných tělech, jež moře vyplavilo na britském pobřeží, a příběhy ztracených lidí, které smetla bouře z paluby. Vyvěšoval si policejní snímky dvojic, jež se rozhodly společně utopit, a ohavné fotografie rozložených těl s pahýly kostí namísto chybějících končetin. Pár takových fotek dokonce vyšlo v novinových či časopiseckých článcích o samotném Calovi. Pochmurné titulky se vždy týkaly téhož: „Mořský detektiv objevil klíčovou stopu v případě nalezené hlavy“; „Rodiny obětí z trauleru prosí mořského slídila: „Najděte nám těla našich otců““; „Za záhadou pohřešovaného jachtaře nejspíš stojí srážka s ropným tankerem“; „Mořský detektiv se stal doktorem oceánů“ a tak dále. Poslední jmenovaný se od ostatních článků lišil,

pojednával o Calově doktorátu, který před třemi měsíci úspěšně zakončil.

Můj vlastní Památník mrtvých jazyků, pomyslel si Cal s kyselým úsměvem.

Později zastavil u motorestu, jenž sliboval Wi-Fi zdarma. Dal si černou kávu a otevřel si e-mailovou schránku. Měl sedmáct nepřečtených zpráv. Většinou se jednalo o dotazy od potenciálních klientů, dalších otců, matek, manželů a manželek orodujících za to, aby je zavedl k tělům jejich utopených a pohřešovaných dětí a partnerů. Přečetl si prvních šest e-mailů. Jejich zoufalý tón byl jako vždy dojemný, jejich očekávání na něj kladla příliš velký tlak. Odpovídal účastně a lítostivě zároveň. Vysvětloval, jak je zavalený prací – „nevýhoda toho, když je člověk na tu práci sám“. Doufá, že „za měsíc až dva si snad bude moct přibrat nové případy“. Pokud ano, ozve se jim.

Cal zkontroloval meteorologickou mapu. Večer se na pevninu přizpůsobí bouře. Podle předpovědi potrvá dvaasedmdesát hodin, dost dlouho na to, aby mohl zmizet. Zavřel notebook, zandal ho zpátky do batohu a dopil kávu. Vyrazí na cestu a najde si nějaký opuštěný kus pobřeží, kde se bude moct od rána do noci procházet a hukot větru a moře přehluší všechno ostatní.

Anna si pod stolem v tureckém sedu malovala nehty na nohou červeným a třpytivě růžovým lakem a její matka se zatím pokoušela přivést garsonku do „aspoň trochu slušného stavu“. Čím víc ale Violet ometala, otírala a oprašovala, tím beznadějnější se jí vytyčený cíl zdál. Všechno, čeho se dotkla, bylo nedokonalé a volalo po opravě či výměně. Violetiny obavy z toho, jaký dojem si očekávaný host – sociální pracovník z Inverness – odnese z jejich bytečku, se přenesly i na Annu.

„A snaž se mi neříkat křestním jménem,“ upozornila dceř. Anna jí říkala Violet, pokud tedy nebyla našťvaná nebo rozrušená. Pak ji oslovovala „maminko“.

„A snaž se mi říkat křestním jménem,“ papouškovala Anna přesný opak.

„A nezapomeň se usmívat.“

„A nezapomeň se neusmívat.“

Anna vykoukla zpod záhybu ubrusu zrovna ve chvíli, kdy Violet sbírala ze židle svetry a včerejší spodní prádlo a zastrkávala to všechno pod postel.

„A kdyby se tě na něco ptal, odpovídej slušně.“

„A kdyby se tě na něco ptal, odpovídej neslušně.“

Violet věnovala dceři ztrápený pohled. „Anno, zlatíčko, tohle je moc důležité. Pan Anwar tu bude co nevidět.“

„Pan Anwar tu... nebude co nevidět.“ Anna se rozesmála, zakopala nožkami ve vzduchu a převrhla otevřený lak. Po dřevěné podlaze se rozlila růžová loužička.

„Ale no tak, Anno, podívej, cos provedla!“ Violet popadla špinavý hadr, doběhla k dceři a rychle sebrala převrnutou lahvičku. „Proč musíš tak strašně zlobit?“

Violet si klekla, aby utřela podlahu, a zjistila, že má růžovou skvrnu i na džínách. Anna si toho všimla taky a potichoučku se rozvzlykala v předtuše, že dostane znovu vynáďáno. Violet se zadívala na tu hromádku neštěstí a usoudila, že za to může sama, když je celé dopoledne jako na trní. Tohle prostě muselo skončit slzami. Omotala lak hadrem, aby se už znovu nevyžil. Pak si přidřepla k Anně, pobídla ji: „Pojď ke mně,“ a zatahala ji za ruku. Matka s dcerou se o sebe opřely. Violet políbila Annu na čelo, dlaní jí osušila oči a uhladila tmavé kudrnaté vlásy. Vzala její ruce do dlaní a foukáním urychlovala schnutí laku. „Kámošky?“ zeptala se po chvíli.

„No tak jo,“ přistoupila Anna na nabídku smíru a vrátila se zpátky do doupěte pod stolem, zrovna když se ozval zvoněk. Violet by ji nejradši ještě jednou objala, aby měla jistotu, že jí bylo odpuštěno, ale nemohla dopustit, aby pan Anwar viděl pokoj v tomhle stavu. Co by si pomyslel? Že je taky neschopná máma?

Posbírala zbylé laky a uklidila je do šuplíku, kam už schovala špinavou pánev ze dřezu. Cestou ke dveřím to vzala kolem postele a otočila peřinu, aby zakryla natržené povlečení. Zastavila se a zvažovala, jestli ještě nemá odvázat zpola ušlý balonek z čela postele. Z nápisu „Všechno nejlepší“ už zbyl jen nesmyslný shluk písmen: „Všnělpší.“ Ozvalo se další zazvonění, tentokrát dvě cinknutí za sebou, a Violet nechala balonek balonkem. Pohlédla na sebe v malém zrcadle po pravé straně dveří a pak se znovu otočila na Annu, jež měla od pláče tvářičky samý flek. „Otři si obličej, šup,“ vytáhla z kapsy papírový kapesník a poklusem ho odnesla dceři.

Anna si kapesníčkem znuděně přejela přes pusu a pak ho odhodila za sebe. „A nezapomeň se usmívat,“ zopakovala Violet a vrátila se ke dveřím.

Naposledy si zoufale prohlédla stroze zařízený pokoj s vysokými stropy a rozpraskanou omítkou. Nic nebylo podle jejích představ.

Zmáčkla bzučák, uhladila si svetr a prsty si pročísla vlasy – zvyk z dob, kdy je ještě mívala dlouhé. Než k ní z posledního křídla schodiště před bytem dolehly zvuky kroků, zbyl z ní jen rozklepaný uzlíček nervů. Zhluboka se nadechla a otevřela dveře.

Ukázalo se, že pan Anwar je menší postavy, má dohladka učešané černé vlasy a podlouhlý obličej, jemuž dominují brýle s kovovými obroučkami. Měl na sobě sako v barvě námořnické modři, bílou košili a tmavě černé, příliš dlouhé kalhoty. „Slečna Wellsová?“ Napřáhl k ní ruku. Violet jí krátce potřásla a zase ji pustila, tak rychle, jak to jen slušnost dovoľovala, aby náhodou nevycítil její rozrušení.

„Prosím, pojdte dál,“ pobídla ho.

Zavřela dveře a představila pana Anwara Anně, která (díkybohu!) udělala přesně to, o co ji Violet prosila. Usmála se a pozdravila: „Dobrý den.“

„Vaše dcera?“ obrátil se pan Anwar na Violet.

Violet přikývla. Už si na tu otázku zvykla. „Její otec pochází ze severní Afriky,“ vysvětlila, proč má Anna jiný odstín pleti než ona, medově hnědý. Nic víc nedodala: ani že ji ještě těhotnou opustil a vrátil se do Maroka, ani nic o svém pocitu viny, že přivedla na svět dítě bez otce a nedokázala se tak vymanit z toho bludného kruhu.

„Anna – to je moc hezké jméno, pro hezkou holčičku.“ Pan Anwar ten kompliment adresoval Violet. Anna se zakřenila, jako by se jí chtělo zvracet, ale Violet ten škleb nevadil. Naopak, měla chuť dát jí pusu. Anna si totiž během toho krátkého rozhovoru pana Anwara naprosto získala. Bylo to patrné z jeho pobaveně shovívavého úsměvu.

„A kolik jí je?“

„Jsou mi čtyři roky a tři měsíce,“ odpověděla Anna pobouřeně na protest proti tomu, že otázka nebyla směřována přímo jí.

„Tohle je krásný věk, co?“ prohodil pan Anwar. „Člověk s nimi má plné ruce práce, to bezesporu, ale stejně je to úžasné.“

„Většinou ano.“

Violet mu nabídla čaj, ale pak jí došlo, že mléko v lednici už bude dávno prošlé. „Může být černý?“

„Samozřejmě – černý mám vlastně radši, díky.“

Pan Anwar a jeho zdvořilé způsoby se Violet začínali líbit. Hodila čajové sáčky do hrnečků a ukázala na křeslo. „Posadte se, prosím, pane Anware.“ Zaváhal, v místnosti totiž nebyla jiná židle, ale Violet hned dodala, že si sedne na postel, aby předešla možným námitkám.

Pan Anwar jí dal lehkou úklonou najevo, že místo rád přijme, a usadil se na kraj křesla. Violet donesla hrnečky s čajem, jeden mu podala ouškem napřed a pobídla ho: „Přišel jste mi říct něco o mojí matce.“

„Ano, slečno Wellsová.“

Odložil si hrneček na podlahu mezi mokasíny – šedivé, neokázalé a nemoderní, stejně jako jejich majitel – a vytáhl z kapsy bílou obálku. „Doufám, že vám nevadí, že jsem se spojil s panem Wellsem... Jak jsem pochopil, nejste spolu v pravidelném kontaktu... Měl akorát vaši e-mailovou adresu.“

„To je v pořádku.“

Zdálo se, že panu Anwarovi opravdu záleží na tom, aby ho snad Violet nepodezírala z narušování soukromí. „Poprosil jsem ho, aby vám předal kontakt na mě – moje jméno, telefonní číslo a e-mailovou adresu. Ani se neptal proč. Nic jiného jsme si neřekli.“ Odmlčel se. „Vaše adresa...“ rozhlédl se po pokoji, „... samozřejmě zůstane jen mezi námi.“ Violet sle-

dovala, jak pan Anwar během hovoru přejíždí ukazováčkem po hraně obálky.

„Nemáme toho moc společného...“ Violet mu pohlédla do očí a zvažovala, jestli by mu měla vysvětlit, proč se s adoptivními rodiči navzájem odcizili a že spolu vlastně nikdy nevycházeli. Pan Anwar znovu zlehka pokýval hlavou, aby dal najevo, že není zapotřebí říkat nic dalšího, a Violet si usrkla čaje. Host se řídil jejím příkladem a pak pozvedl obálku do vzduchu. „Tohle nám přišlo do kanceláře v Inverness,“ vysvětlil.

Violet obálku mlčky sledovala.

„Víte, co se stalo, když jste se narodila?“

„Jo, řekli mi o tom rodiče...,“ odpověděla Violet, „moji adoptivní rodiče.“

„Fajn, aspoň to bude jednodušší.“ Tvářil se mile a chápavě. „Pro nás pro oba.“

Znovu se odmlčel a zahleděl se na Violet. „Obvykle anonymní korespondenci nikomu nepředáváme, ale vzhledem k okolnostem – zvláštním okolnostem...“ Natáhl levačku, aby překonal vzdálenost mezi křeslem a postelí, a nabídl obálku Violet.

„Navrhoval bych,“ dodal, když mu došlo, že Violet je nejspíš naprosto konsternovaná, „abyste si to nejdřív přečetla, pak si promluvíme.“ Mluvil pomalu a uvážlivě, jako by chápal, jaký význam pro ni následujících pár minut bude mít a že by na ni neměl spěchat. Jeho tón jako by napovídal, že takovéhle věci je lepší neuspěchat.

„Najdu tam i jméno svojí matky?“

Přikývl a natáhl ruku s dopisem ještě o kousek blíž. Violet si ho převzala, ale neotevřela, jen mnula rohy obálky mezi prsty. „Máte děti, pane Anware?“

Tuhle otázku nečekal. „Syna... ano, syna...“

„Dokázal byste mu udělat něco takového?“ Ve tváři se jí zračila bolest.

„Ne. Rozhodně nedokázal.“ Zavrtěl hlavou, aby dodal svým slovům důraz. Violet ta empatická odpověď příjemně překvapila. Pan Anwar podotkl: „Jenže ne vždycky jsou okolnosti stejné. Kdo ví, co se tehdy vaší matce honilo hlavou, jaké měla problémy? Třeba si myslela, že se o vás nedokáže postarat.“

Violet začala pulsovat žíla na krku. „Po tomhle jsem vždycky hrozně toužila... a teď si nejsem jistá.“ Zavřela a znovu otevřela oči. „Co byste dělal na mém místě vy, pane Anware?“

Povzdechl si a zvažoval, jak má odpovědět. „Vzal bych si čas na rozmyšlenou.“

„Ale přečetl byste si to nakonec?“

„Asi ano, myslím.“

„I když se tím všechno změní.“

Pan Anwar přitakal. Ani jeden chvíli nepromluvil. Pak Violet odložila obálku na područku křesla, v němž seděl její host, a přešla na druhou stranu pokoje. „Co se stane, když to psaní neotevřu?“

„Schováme ho pro vás. Kdybyste si to rozmyslela, můžete si ho přečíst později.“

Violet sepjala dlaně ve výši obličeje, jako by se modlila. Co to s ní jenom je? Copak ji každý den či noc nesužují myšlenky na matku? Pořád dokola si v hlavě přehrává teorie o tom, proč ji asi opustila.

Byla nezletilá, moc mladá na to, aby se postarala sama o sebe, natožpak o dítě?

Bála se, co by to pro ni znamenalo, kdyby si Violet nechala? Opustil ji snad Violetin otec?

Pan Anwar se na chvíli zaměřil na Annu, která právě objímala nohu stolu a zírala na obálku, jako by se z ní co nevidět mohla jako džin z láhve vynořit její babička.

Usmál se na ni a Violet se zeptala: „Když to otevřu, zavážu... zavážu se tím k něčemu?“

„Myslíte, jestli se s ní pak budete muset setkat?“

„Ano...“

Pan Anwar zaváhal a nejprve si odpověď zformuloval v hlavě, aby se vyhnul nechtěnému faux pas. „Nevím, jestli vám to takhle informace usnadní... nebo spíš naopak.“ Počkal, až se Violet připraví na to, co se jí chystá říct, a chvíli tu ránu oddaloval. „Celé jsem si to předběžně prošetřil, jestli ten dopis náhodou neposlala žena jménem... abych měl jistotu, že to není jenom trik vaší biologické matky, jak s vámi navázat kontakt. To se občas stává.“

„A byl to jenom trik?“

„Ne. Nebyl.“ Pan Anwar zavrtěl hlavou. „Moc mě to mrzí, slečno Wellsová. Ta žena, o níž se v dopise píše, už nežije. Zemřela den poté, co jste byla ponechána v nemocnici.“

Violet zůstala jako přikovaná. Nejen kvůli zprávě o matčině úmrtí, ale také kvůli tomu, že to nikdy nevycítila – ani jednou jedinkrát, za celá ta léta, kdy po matce pátrala a každodenně si představovala jejich shledání s takovou pravidelností, že už dávno přestala pochybovat, že k němu jednoho dne opravdu dojde. Už to nebylo „jestli“, ale „až“: dlouho očekávaný okamžik.

„Aha, takže je mrtvá,“ dostala ze sebe, když se probrala z prvotního šoku. A o pár vteřin později dodala: „To jsem nevěděla.“ Jako by to snad měla vědět. Jako by to snad byla povinnost každé dcery.

„Božíčku.“ Tenhle výraz moc často nepoužívala – nejspíš to byla vzpomínka na dětství. Vždycky ke své ztracené matce cítila hluboké niterné pouto, kam až jí paměť sahala. Nutilo ji hledat matku na ulicích a v davech a byla si jistá, že ona dělá to samé. Violet zkrátka pořád měla oči na stopkách, co chvíli

si říkala: „Není tohle ona?“ Občas v ní tu otázku vyvolal pouhý způsob chůze nějaké ženy, účes nebo barva vlasů – odstín hnědé shodný s Violetiným. Jindy ani nešlo o nic konkrétního, jenom o nevysvětlitelný pocit blízkosti. Nebo třeba o věk – všímala si žen, které by v době Violetina narození byly teprve náctileté, příliš mladé na to, aby chápaly, co svým jednáním dítěti způsobí, zkrátka mladicky nerozvážené. Na jejím vytrvalém hledání nezměnilo nic ani to, že žije v Glasgow, odkud je to do nemocnice, v níž ji tehdy našli opuštěnou, téměř dvě stě šedesát kilometrů autobusem. Nějaký povědomý rys spatřovala Violet u cizích žen často, až jednou týdně. Obvykle tehdy, když zrovna sama aktivně nehledala. Už ani nevěděla, za kolika ženami se kvůli tomu vydala. S některými dokonce navázala kontakt, třeba prosbou, zda by jí nepomohly najít cestu, zkrátka čímkoliv, co je přimělo zůstat v její společnosti dostatečně dlouho, aby si o nich udělala alespoň hrubou představu. Po každém takovém zklamání pak Violet v noci ležela s otevřenýma očima vedle oddechující Anny. Jednoho dne. Jednoho dne se její sen splní.

Jak se jenom mohla takhle splést?

Uprostřed toho přívalu vzpomínek, lítosti a výčitek se na ni pan Anwar vytasil s další šokující novinkou. Omlouval se, že to musí udělat, ale soudil, že bude lepší, když jí to řekne rovnou, než aby na to přišla až později. „Podle záznamů si vzala život...“

Violet zalapala po dechu, přitáhla si kolena k tělu a zády ke zdi se začala pohupovat dopředu a dozadu.

„Je mi to moc líto, slečno Wellsová.“ Pan Anwar si poposedl, takže už opravdu seděl jen na krajíčku křesla, jako by se připravoval na to, že pokud bude Violet potřebovat podporu, okamžitě k ní přiskočí.

„Zabila se... potom, co si mě pochovala?“ zeptala se Violet.

„To nedokážu posoudit. O vašem narození neexistuje oficiální záznam. Nezbývá než předpokládat, že vás porodila bez pomoci, případně že jí pomáhal někdo nekvalifikovaný.“ Pak ještě dodal: „Pokud to tedy opravdu byla vaše matka...“ Znovu se odmlčel. „Třeba měla sourozence a ti ještě žijí... Mohla byste si nechat udělat nějaké testy.“

Violet ho poslouchala jen napůl ucha. „Jak to mohla udělat – pochovat si mě a pak mě opustit, zabít se?“ Ještě pořád se kolébala.

„To nevím, slečno Wellsová.“

Violet rozezleně vykřikla a Anna stiskla nohu stolu ještě pevněji. Takhle maminku nikdy nezažila. „Pardon,“ omluvila se Violet panu Anwarovi, „ale já se na ni teď vážně hrozně zlobím. Jsem ráda, že je mrtvá...“ Zněla naprosto chladně. Zničehonic se přestala kolébat. „Zabila se kvůli mně?“

„To bohužel nevím. Kdybychom tak měli k dispozici více informací...“

Violet zaregistrovala Annin vyděšený výraz a přivolala si ji k sobě. Holčička neochotně přešla na druhou stranu místnosti a přikrčila se ke zdi po vzoru maminky. Pan Anwar se omluvil za to, že Violet tak rozrušil a že „ten náročný úkol vůbec nezvládl a ještě zhoršil už tak špatnou situaci“.

„Vy za nic nemůžete. Opravdu,“ vyvrátila mu to Violet, jednou rukou objala Annu a přitiskla ji k sobě. Pak se ještě zeptala: „Nepřečetl byste mi ten dopis nahlas, pane Anware?“

„Jste si jistá?“

„Jo. Teď už na tom stejně nezáleží, ne?“

Pan Anwar vzal obálku do ruky, rozevřel nezalepenou zadní stranu a vyňal přeložený list papíru. Pohlédl na Violet, chtěl jí dát šanci zarazit ho, kdyby si to snad rozmyslela. „Jak sama zjistíte,“ prohodil, jen aby jí dopřál více času, „ten dopis je psaný rukou, ale chybí na něm jak podpis, tak zpáteční

adresa a datum.“ Zakašlal, posunul si brýle ke kořeni nosu a spustil. „V Raigmoreské nemocnici v Inverness byla dne 9. září 1983 krátce před půlnocí opuštěna novorozená holčička. Její matka se jmenovala Megan Batesová a v té době žila v chatě Orasaigh u Poltownu.“

Znovu si dopis v duchu přečetl a pak stránku přeložil. „Mожná ten dopis přišel, protože je zrovna výročí – devátého bylo před dvěma dny.“ Zadíval se na Violetina narozeninová přání na krbové římse. „Ale s jistotou to samozřejmě říct nelze ...“

„Kde je Poltown?“ zajímalo Violet.

„Asi sto třicet kilometrů od Inverness, akorát na západním pobřeží.“

Violet se zamyslela nad tím, co to znamená. „Matka ode mě chtěla být co nejdál, nechala mě úplně na opačné straně země.“

„I to by se z toho dalo vyvozovat, ale určitě existují i jiná vysvětlení, jen nám chybí všechna fakta.“

„Kolik jí bylo?“

„Třiatřicet.“

Violet opětovně zavrtěla hlavou: právě padl další z jejích předpokladů. „Takže byla dost stará na to, aby měla víc rozumu.“

„Těžko říct.“

„Měla ještě jiné děti?“

„Žádný takový záznam neexistuje, jenže ten koneckonců nemáme ani o vašem narození.“

Violet se opřela o zeď. Anna ji napodobila. Pan Anwar se pjál dlaně a zase je rozpojil.

„Kde je pohřbená?“ zeptala se Violet.

Zdálo se, že pana Anwara ta otázka zarazila, jako by mu snad Violet četla myšlenky. Zajíkl se a zakašlal. „Nezlobte se na mě, slečno Wellsová. Nechtěl jsem vás rozčilovat víc,

než bylo nutné.“ Zachvěly se mu rty. „Ona pohřbená nikdy nebyla.“

„Proč ne?“

„Nikdy se totiž nenašlo tělo. Zabila se tak, že prostě odplavala daleko do moře, alespoň podle tehdejšího policejního vyšetřování.“

Poslední matčina zrada přiměla Violet zavřít oči. Ta žena zkrátka nestála o to, aby ji dcera našla, dokonce ani po smrti. Anna se k ní přimáčkla ještě blíž.

„Mrzí mě, že vám přináším tak nehezké zprávy,“ omluvil se znovu sociální pracovník. Odložil dopis na područku křesla a z vnitřní strany saka vytáhl malou hnědou obálku. „Říkal jsem si, že tohle by se vám možná mohlo hodit. Jsou to novinové články o Megan Batesové a o pátrání po jejím těle... a je tam i fotografie.“

„Její?“

„Ano.“

Další šok.

Tíživá situace dolehla i na pana Anwara. „Bohužel to není moc dobrá fotka, a navíc je černobílá. Chtěla byste ji vidět?“ Prohrabával se výstřižky, dokud nenašel kýžený článek, a pak ho podal Violet. „Podle popisku ji někdo vyfotil na poltownské pouti rok předtím, než jste se narodila.“

Violet neviděla nic než zrnitou šmouhu. Rozeznala jakousi ženu, napůl otočenou pryč od objektivu, s dlouhými tmavými vlasy rozfoukanými větrem, až jí zakrývaly oči jako závoj. Ústa měla pootevřená, usměvavá. Žena zachycená ve chvíli štěstí. Její matka. V okamžiku, který s ní Violet nikdy nebude moct sdílet.

„Je samozřejmě možné,“ dodal pan Anwar, „že nejste její dcera. Ať už ten dopis napsal kdokoliv, mohl se splést...“

„Nespletl,“ odpověděla Violet. „Je to moje matka.“

Zasunula si dlaň do kapsy u džínů a vytáhla malou krabičku. „Tuhle brož má i na tom snímku.“ Podala krabičku panu Anwarovi. „Sestřičky ji tehdy našly u mě. Připnutou na kusu něčeho pleteného, nejspíš ustřiženého svetru.“ Sledovala, jak host krabičku otevírá a prohlíží si její obsah. „Ty květiny na broži, to jsou fialky... to podle nich jsem dostala jméno... sestřičky se tak rozhodly.“ Suše se zasmála. „Kdysi jsem ji vzala ke klenotníkovi, ale moc mi toho neřekl, jen že je z porcelánu a má cenu asi tak šedesát, sedmdesát liber.“

„Aha.“ Pan Anwar krabičku zavřel a vrátil ji majitelce. Posadil se zpátky do křesla a sklopil hlavu, aby tak podle svého zvyku dopřál Violet chvilku na zpracování všech těch nově odhalených informací.

Po nějaké době se Violet zeptala: „Byla matka vdaná?“

Pan Anwar zavrtěl hlavou. „Ne, nebyla. V novinových článcích z té doby se o ní píše jako o slečně Batesové a podle mých informací ji jako svobodnou vedou i v policejní zprávě.“

Violet na to nic neřekla a pan Anwar vyčkával. „Máte toho teď dost na přemýšlení,“ ozval se po chvíli. „A na to je nejlepší být sám.“ Postavil se. „Takže bych vás tu měl nechat.“

Violet se pohnula, ale pan Anwar trval na tom, aby zůstala sedět. Vyprovodí se sám. Ode dveří se ještě otočil.

Už tak byl malého vzrůstu, ale teď vypadal ještě menší, jako by ho dál tížilo něco nepříjemného.

„Nebyl jsem k vám úplně upřímný. Ptala jste se, jestli mám děti.“

„Ano,“ odpověděla Violet, „a vy jste mi řekl, že máte syna.“

Zdálo se, že ta slova způsobují panu Anwarovi muka. Zastavil se kajícně. „Ještě mám dceru.“

„Aha,“ zareagovala Violet.

„Shereen – byla moc hezká a taky chytrá.“ V hlase mu zaznívala pýcha nad tím, že něco takového může říct zrovna

o své dceři, ale také lítost. Violet zaregistrovala, že použil minulý čas.

„Byla?“

„Už se s ní nevidám... Shereen se vdala moc mladá, za jednoho boháče. A začala se za mě stydět.“

Znejistěl a Violet vstala a zlehka se dotkla jeho paže. „Nemusíte o tom mluvit, pane Anware.“

„Prosím...“ Zněl našťavaně sám na sebe, že nedokáže přesně vyjádřit, co se mu honí hlavou. Violet stáhla ruku a počkala si, až znovu promluví.

Hlava se mu pod tíhou lítosti svezla na prsa. „Poslední čtyři roky si každou noc,“ podíval se Violet do očí, „každíčkou noc před spaním chodím sednout do jejího pokoje a povídám si s ní. Můžu vám něco poradit, slečno Wellsová? Zajedte si tam, kde žila vaše matka, a promluvte si s ní, tak jako si já povídám se Shereen. Pomáhá to.“ Pak došel až ke schodišti. Violet sledovala, jak se k ní otáčí zpět. Z jeho výrazu soudila, že jí zapomněl ještě něco sdělit, a bojuje sám se sebou, jestli to má napravit, nebo ne. „Copak?“ zeptala se.

Pan Anwar se zhluboka nadechl.

„Sama uvidíte, že v těch novinových výstřižcích není o těhotenství ani slovo, přestože policejní zpráva o její smrti uvádí, že musela mít těsně před porodem.“

Violet zněla zmateně – další záhada navrch. „Proč se o tom nezmínili?“

„To netuším,“ zavrtěl pan Anwar hlavou. „Ovšem v tak malé komunitě určitě budou jistá... citlivá témata.“ V očích se mu zračila starostlivost. „Dovolte mi takové varování, slečno Wellsová: pokud plánujete Poltown navštívit, nejspíš by bylo nejmoudřejší vůbec se nezmiňovat o tom, že Megan Batesová byla vaše matka. Je totiž možné, ba dokonce pravděpodobné, že váš otec ještě žije, případně že v té oblasti žije jeho rodina.“

Vlastní zkušenosti s takovýmihle případy mi napovídají, že je lepší postupovat pomalu a nasbírat nejdříve co nejvíc informací, než odhalíte něco o sobě.“

~

Violet ještě téhož večera odvedla rozrušenou Annu ke kamarádce Izzy, jež bydlela v garsoniére o patro níž, a sbalila si věci. Našla si odjezdy ranních autobusů z Glasgow a ještě před odchodem na kutě si v internetovém cestovním průvodci vyhledala stránku o Poltownu.

Otázka: Kdy nemůžeme o městě mluvit jako o městě? Odpověď: Když se jedná o Poltown. Tento ukázkový příklad špatně provedeného lokálního plánování byl doslova vnucen nicnetušící západní části Skotské vysočiny jako domov pracovníků palivového depa NATO, které zde bylo otevřeno v roce 1962. Jméno Poltown vzniklo díky vojenské zálibě ve zkratkách – POL je zkratkou pro Petroleum, Oil and Lubricants depot, tedy sklad ropy, oleje a maziv. Autoři projektu zcela svévolně sklouzli k donebevolající okázalosti: představovali si totiž, že se jejich výtvar jednoho dne proslaví podobně jako Skotové, po nichž tuto ošklivou skrumáž slepých uliček pojmenovali. Abychom vám ušetřili zbytečnou cestu: najdete tu hřiště Thomase Telforda, zahrady sira Harryho Laudera, ulici Williama Wallace, vršek sira Alexandra Fleminga, zákoutí Davida Livingstonea a stezku Jenny Geddesové. Poslední jmenované místo získalo název po oné kurážné ženě, jež hodila děkanu edinburské katedrály svatého Jiljí sesli na hlavu za to, že nestoudně požíval anglikánskou modlitební knížku. Jestlipak by její další střela nemířila na pachatele tohoto novověkého kacířství, kdyby tedy ještě žila? Mezi další turistická lákadla patří tankovací molo v přilehlé zátoce, zakopané palivové cisterny na úbočí kopce za osadou a areál dávno nepoužívaných vojenských objektů, kam se dříve posílali vojáci na teoretický i praktický výcvik pro boj v horském terénu. Od chvíle, kdy se NATO z oblasti stáhlo a zmizeli

jak vojenští cvičitelé, tak zaměstnanci depa, se tyto slepé uličky používají jako sociální bydlení pro ty, na něž už v okolních vesnicích a městech nezbylo místo – jakási místní obdoba uprchlického tábora přeplněného lidmi, na které už svět zapomněl a kteří beznadějně čekají na návrat do svých ztracených domovů.

Vichr dotíral na pobřeží, jako by urazil stovky kilometrů přes oceán jen proto, aby převrátil Calův pick-up. Vrážel do něj, strkal, vyhrožoval a řval jako rváč, když není po jeho. Jeden poryv větru praštil do dveří spolujezdce, další se odrazil od kabiny. Vůz se pod zuřivým útokem houpal a klepal. Cal si trochu stáhl okýnko a škvírou prostrčil dlaň do okolní tmy. Když mu slaná sprška zmáčela celou ruku, otřel si jí obličej. Zapnul si bundu, pevně si zavázal kapuci pod bradou a hlavou mu běželo, jestli jeho život vážně bude vypadat takhle. To už se bude navždycky sám procházet za bouřky po odlehlých pobřežích?

Ještě před pár minutami v autě klimbal a zvuky z rádia vnímal jen napůl. Pak se najednou probral, jako by do pick-upu znenadání udeřil blesk. Cala ovšem neprobudila ani tak bouře, jako spíš krátká zpráva o pětiletém chlapci, kterého před dvěma dny na jihu Anglie smetla obrovská vlna z mola. Moderátor oznámil, že se po chlapcově těle už dále pátrat nebude. Cal naslouchal sklíčené, ale důstojné řeči jeho rodičů, kteří děkovali záchranným složkám za to, že se pokusily synka najít. V jejich hlasech slyšel agonii i neústupnost – prohlásili, že pátrání po ostatcích svého milovaného dítěte nikdy nevzdají. Cal si dokázal představit jejich obličej: propadlé tváře, pohaslé oči a šedivou pleť, tiše se řinoucí slzy a zmatenost, jako by si ve skutečnosti vůbec neuvědomovali, kde jsou. Poslední dobou vídal takové obličejy až příliš často.

Na pobřeží se vlastně vydal právě proto, aby je všechny dostal z hlavy.

Zprávy v rádiu mu však s nečekanou intenzitou připomněly všechny ty tváře i otázky, jež na něj posledních pár dní dotíraly.

Nedává svou schopností vystopovat a nalézt tělo v moři falešnou naději lidem, kteří jsou podobně jako rodiče toho zesnulého chlapečka s rozumem v koncích? Nezhoršuje jejich utrpení?

Nevybavoval si žádný případ, kdy by tomu tak nebylo. Ani jedinkrát to samozřejmě nedělal schválně, taková zkratka byla jeho práce. Buď se mu nepovedlo vypátrat vůbec nic – čímž vyvolal vlnu lítosti, přestože vždycky předem varoval, jak „nepřesnou vědou“ se zabývá a jak nevyzpytatelné jsou zákony moře, co se týče vydávání uchvácených těl –, nebo je dovedl k mrtvole, jež byla celá nafouknutá, znetvořená či napůl ožraná podvodními mrchožrouty. Média pak obvykle hovořila o „úžasných objevech“, které „rodičům konečně umožnily dojít klidu“. A tu frázi, celý ten koncept začal Cal postupem času nenávidět.

Tak například předchozího týdne našel tělo dítěte, osmileté holčičky. Pocházela ze severního Irska a spadla z jachty do moře kousek od pobřeží hrabství Antrim. Podle policejního popisu to byla hezká modrooká blondýnka, ostatky však nic takového nepotvrzovaly. Objevil ji tři měsíce po smrti. Moře ji zaneslo Severním průlivem až ke Skotsku. Cal ji našel mezi skalisky na západním pobřeží mysu Mull of Kintyre. Neměl na tělo dohlédnout, dokud se znovu nevrátí příliv, a pak ho s modlitbou navrátit zpět moři a ušetřit tak její rodiče nekořečných muk?

Místo toho však přivolal policii.

Později se v márnici setkal s jejími rodiči. Trvali na tom, že chtějí dcerku vidět, „řít jí, že ji milujeme, a rozloučit se s ní“. Cal posléze sledoval ty obličejy bez života a přemýšlel,

jestli by nebylo moudřejší, kdyby další takové případy jednoduše odmítal.

Jak rodičům pomůže, že je dovede k tlejícímu masu? Podle něj by bylo lepší, kdyby si uchovali nedotčené vzpomínky – jak se jejich zesnulé dítě směje a je šťastné a plné života, podobně jako na snímcích z dovolené –, a nepřicházeli o ně vinou takových hrůzostrašných nálezů, jež se stávají předmětem nekončících nočních můr.

Když Cal našel ostatky té osmileté holčičky, opět si zajistil pozornost médií. Výsledkem bylo, že ho o pomoc při pátrání po svých nejbližších žádalo ještě víc zoufalých lidí. Že mu denně chodilo ještě víc e-mailů.

Jestlipak se mu ozvou i rodiče toho pohřešovaného pětiletého chlapce z jižní Anglie?

Cal si promnul obličej.

Bouře se zanedlouho vyřadí. Otevřel dveře pick-upu, vydal se do tmy a dopřál tak větru ještě jednu šanci zaplnit mu hlavu hlukem.

~

Svítání, víchra odezněl. Cal seděl na kapotě svého auta. Díval se do telefonu a četl si zprávu, která mu dorazila před dvěma dny:

Tady Neptun Boyd – dorazte kdykoliv.

Cal chápal, na co Duncan Boyd naráží. Neptunův svitek už totiž viděl. Mezi lidmi, kteří hledají poklady na plážích, se o marketingovém tahu Guinnessu z roku 1959 moc dobře vědělo a často se o něm diskutovalo. Zrovna nedávno četl Cal o jistém kameramanovi, který našel v Kanadském arktickém

souostroví hned několik zcela neporušených lahví Guinnessu – více než čtyřicet let poté, co je třicet nákladních lodí svrhlo do Atlantiku.

Cal odepsal:

Dneska budu projíždět Poltownem.

Těším se na viděnou.

Violet seděla v autobuse severozápadně od Ullapoolu a zkoumala mapu Poltownu a přilehlého okolí. Přečetla si novinové výstřižky od pana Anwara, byť je už znala tak dobře, že by dokázala z paměti odříkat celé odstavce. Jak Megan Batesová odešla ze svého domku na přílivovém ostrově Orasaigh. Jak po pěšině došla až k výběžku u Jižní zátoky a tam sestoupala na pláž. Jak se to celé stalo jednoho poklidného slunného dne – v jedněch novinách se hovořilo o „babím létě“. Jak na sobě „slečna Batesová“ měla volné bílé šaty a slamák z rafiového lýka ozdobený širokou červenou stuhou. Jak u sebe měla i koženou kabelku přes rameno. Svědkyně, jakási postarší žena jménem Armitageová, která zrovna na silnici necelých tři sta metrů od pláže venčila svého psa, sdělila policii, že to „bezesporu byla slečna Batesová, protože nikdo jiný v Poltownu takové letní šaty a klobouky nenosí“. Jak jí na tom nepřišlo nic divného, protože se takhle z dálky vídaly často. Jak slečna Batesová postávala u břehu a pak se vydala dál do moře, hlouběji a hlouběji. „Prostě šla pořád dál,“ vypovídala paní Armitageová na policii, „bez zaváhání, bez zastavení.“ Ženě se psem se podařilo máváním zastavit kolemjedoucí auto, aby mohla přivolat pomoc, ale to bylo až poté, co slečna Batesová zmizela. Klobouk s kabelkou se později našel v Severní zátoce, téměř o kilometr dál po pobřeží. Objevil je místní farmář jménem Duncan Boyd. Policejní pátrání trvalo týden, čekalo se, že moře vyplaví tělo.

To se však nikdy nestalo.

Violet si přečetla, jak neobvyklé to v těchto vodách je, vždyť tu převažují jihozápadní proudy, jež vynášejí na pobřeží

spoustu věcí. Jak možná toho září narušil mimořádný, mírný jižní vítr přirozený řád. Jak podle inspektora Roberta Yellowleese z policejního sboru Skotské vysočiny, který vedl vyšetřování, neexistovaly „žádné podezřelé okolnosti“.

Stuart, úslužný řidič autobusu ve středním věku, zastavil v odstavném pruhu na jednom z horských hřbetů nedaleko Poltownu. Měl pětiminutový náskok a „to si tu teda může dát pauzu na cigárko“ a dopřát Violet „ten krásnej výhled“, vzhledem k tomu, že byla jediným cestujícím a vyptávala se na spoustu věcí ohledně téhle lokality. Violet vystoupila z autobusu a okamžitě jí došlo, proč řidič zastavil zrovna tady. Z odstavného pruhu byl výhled na pobřeží v celé délce. „Učiněný panoráma,“ prohlásil Stuart s úšklebkem a situoval se tak do role Violetina osobního průvodce. Připálil si a cigareta mu sjela do pravého koutku. „Já vám říkal, že to bude stát za to!“ procedil přes druhý koutek. Vystupoval sice jako cynik, ale v hlase mu zaznívala spokojenost s tím, že někdo tak obyčejný jako on žije na tak velkolepém místě.

Violet se přinutila alespoň přikývnout, ale hlavou jí vířily výjevy z mapy a novinových výstřižků a ona se je snažila naroubovat na ten nádherný kus souše a moře, jenž se stal svědkem matčiny poslední cesty. Identifikovala ty prvky krajiny, které pro ni ode dne návštěvy pana Anwara už nebyly neznámé. U vnitřního ústí zátoky je Orasaigh, přílivový ostrov. Mezi ním a pevninou se třpytil úzký pás modré: právě nastal příliv. Odtud se Violetiny oči stočily na sever, následovaly klikatou čáru kousek od pobřeží. Po téhle úzké pěšině Megan Batesová onoho dne kráčela. Po pěti minutách se dostala k výběžku a sestoupala do Jižní zátoky, podlouhlého, lákavě vyhlížejícího oblouku dun, písku a moře. A z toho nevelkého kousku pláže pak Megan Batesová vešla do moře a zmizela. Violet na tom místě spočinula pohledem, prohlédla si dějiště

matčiny smrti a pak vyhledala poslední známý bod v krajině – Severní zátoku, kde se vyplavil slamák a kabelka. Violet zátoku poznala podle tvaru zachyceného na mapě, vypadala jako pootevřená ústa.

„Kdyby vás to zajímalo...“ ozval se Stuart tónem, jenž napovídal, že by ji to vlastně vůbec zajímat nemělo, „Poltown je tamhle vlevo. Schovanej za kopcem. Vidíte ten velkej dům?“ Violet se podívala za jeho ukazováčkem. „To je sídlo Brae. A vidíte ten kostel?“

Violet ho viděla: stavbu ze šedivých kamenů, trůnící na jasně zeleném vršku obehnaném zídou z balvanů.

„No, tak Poltown je přímo za úbočím toho kopce, neviditelný a zapomenutej... Ideální stav. Je to tak trochu díra, abych pravdu řekl, díra, kterou řídí Turnbullovi, rodina pěknějch grázlíků.“ Odhodil nedopalek na hromádku navátého štěrku u odstavného pruhu a Violet se znovu zaměřila na Jižní zátoku.

„Jen si ten výhled užijte, dokud to jde,“ pobídl ji Stuart.

„Jo, dnešek je na to perfektní, co?“ odpověděla Violet a v duchu si říkala, že před šestadvaceti lety mohlo být počasí podobné.

„Tak jsem to nemyslel.“ Stuart pokývl bradou směrem k obzoru. „Má tu vyrůst les větrnejch elektráren, celý stovky přímo na moři... a taky tamhle dole. Vidíte tu točnu u pláže?“

Violet se zadívala směrem, jímž Stuart ukazoval. Odhadovala, že to nejspíš bude ta silnice, z níž paní Armitageová sledovala její matku. „Jo.“

„A to pole na druhý straně?“

Violet přikývla.

„A tu farmu a stodoly... za polem, vidíte je tam, na týhle straně mysu? Plánujou tam postavit barák velkej jak fotbalový hřiště... aby odtud posílali elektřinu přímo do sítě nebo tak

něco. V těchhle technickej detailech se nevyznám. Pokrok asi nezastavíme, no.“ Neznělo to moc jistě a Stuart rozkopl hromádku šterku, aby svým slovům dodal důraz. „Jenže to rozdmýchalo vášně mezi lidma, co tu jenom pronajímají chaty a vydělávají na turistickým ruchu, a těma ostatníma, co na turistickej ruch a životní prostředí zvysoka kašlou a chtějí akorát střechu nad hlavou a práci.“

Violet neodpověděla, nechtěla, aby Stuart poznal, jak je rozrušená. Poprvé v životě znala matčinu adresu, mohla si o ní udělat nějaký obrázek. Viděla to, co viděla i její matka – respektive to poslední, na co se dívala před smrtí. A teď jí ten výhled hodlali zkazit „lesem větrnejch elektráren“.

„Tak to bysme měli,“ prohlásil Stuart, který si Violetiny změny nálady vůbec nevšiml. „Poslední zastávka před slunečným Poltownem,“ odfrkl si. „Vsadím se, že než se tam dostaneme, bude nad městem viset mrak, jako ostatně vždycky.“

Violet odpověděla: „Já se asi projdu.“

„No dobrá, jak myslíte.“ Stuart zněl zklamaně. „Třeba se mnou pojedete jindy.“

„Jo, třeba...“ odvětila.

Chvilíčku tam postával, jako by doufal, že si to Violet ještě rozmyslí. „No tak já jedu.“

Přikývla, aniž se na něj otočila – až když se dveře autobusu zavřely, došlo jí, že měla poděkovat.

Autobus zmizel a Violet dál stála na svém místě v zajetí protichůdných emocí. Toužila kráčet po stopách své matky, a zároveň v ní hlodal strach z následků, z kolotoče, který tím roztočí. Vyhrabala z batohu mobil a poslala zprávu Izzyině matce Hilary, kdyby pak na pobřeží nebyl signál.

Dorazila jsem v pořádku. Pusu Anně.

Objímám tebe i Izzy.